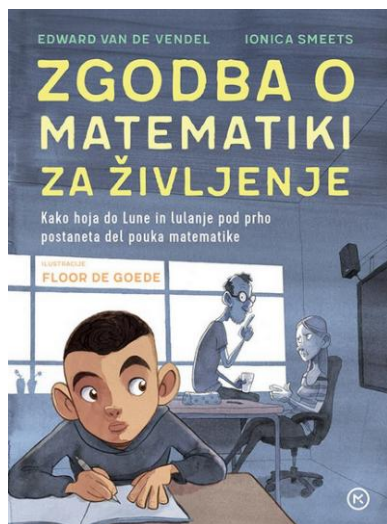

DRUŠTVO SLOVENSKIH KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV
SLOVENIAN ASSOCIATION OF LITERARY TRANSLATORS

Komisija za nagrado Vasje Cerarja pri DSKP v sestavi **Ana Barič Moder** (predsednica), **Maja Kraigher** (članica) in **Diana Pungeršič** (članica) je **nagrado Vasje Cerarja 2026** za najboljši prevod otroške in mladinske stvarne literature prisodila prevajalki **STANI ANŽELJ** za izjemen prevod delo **Zgodba o matematiki za življenje** avtorjev **Edwarda van de Vendla** in **Ionice Smeets** (Mladinska knjiga, 2025).

UTEMELJITEV

Prevajalka Stana Anželj (1984) je diplomirala na Oddelku za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani iz nemščine in francoščine, zadnjih petnajst let in več pa nas nadvse uspešno seznanja predvsem z nizozemsko besedno umetnostjo in kulturo. Z jezikovno natančnostjo in izrazitim občutkom za ciljno publiko se je uveljavila prav na vseh področjih, ki se jih loteva, od zahtevnega leposlovja za odrasle in mladino do poučnih knjig za vse starosti. Je dobitnica nagrade Radojke Vrančič (2011) in nominiranka za Sovretovo nagrado (2021, 2025) ter za nagrado Vasje Cerarja v kategoriji leposlovja za mlade bralce, starejše od 12 let (2025), uvrščena je bila tudi na častno listo IBBY (2014). Med njene najuspešnejše prevode za otroke (mimogrede: v obdobju, ki ga pokriva letošnji izbor za nagrado Vasje Cerarja, je prevedla še tri

zahtevne poučne knjige avtorja in ilustratorja Petra Goesa – *Časovno potovanje*, *Reke* in *Sonce*) spada tudi izjemno izvirno in zabavno delo o »matematiki za življenje« s podnaslovom *Kako hoja do Lune in lulanje pod prho postaneta del pouka matematike*, ki ji je ponudila zvrhano mero prevajalskih izzivov.

Učiteljica in učitelj petega razreda se odločita učencem pokazati, kako in za kaj vse je matematika uporabna. Vsak od njih mora pripraviti matematično vprašanje o nečem, kar ga zanima, vznemirja, jezi ipd., potem pa skupaj iščejo odgovor. V tem pogledu je knjiga zgled poučnega besedila, saj z odgovori ne postreže kar na pladnju, temveč se izdatno posveča procesu oblikovanja vprašanj, spodbuja znanstveno radovednost in mlade bralce po korakih vodi do skupnega odkrivanja rešitev. Tako se najdemo na najrazličnejših področjih – od kuharije do čarovniških trikov, od nogometa do vesoljskih potovanj, od pretakanja solz v kopalni kadi do trinajstega korena in gugolpleksove potence. In matematika ni več samo plus in minus, ampak kombinatorika, statistika in še kaj, v njej ali za njo pa se skrivajo zgodovina, biologija, ekonomija ... ter medčloveški odnosi. Vsak učenec prinese k pouku del sebe, svojo zgodbo in svoj značaj in pri večini nepriljubljen šolski predmet se čudežno spremeni v uro spoznavanja sveta, samih sebe in medsebojnih razlik, obvladovanja razredne dinamike, delovanja v skupnosti, spletnja vezi in prijateljstev. Čudovita in dragocena motivacijska knjiga, povsem drugačna od suhoparnih učbenikov.

Da jo otroci res lahko vzamejo za svojo, je seveda ključno, da se njeni protagonisti pogovarjajo v njihovem jeziku. Prevajalka izvrstno obvlada sproščeno in iskrivo najstniško govorico, vključno s slengovskimi izrazi in frazami; predvsem v bistrih, duhovitih in včasih prismuknjenih dialogih se ne ustraši tudi kakšnega odmika od izvirnika, da zadene pravi ton in poskrbi, da besedilo tudi v slovenščini zazveni naravno. Veliko neposrednosti doseže z domiselno rabo medmetov, onomatopoetičnih izrazov, tudi posrečenih novotvorjenk (mnogolijarda, neštetilijon). Duhovito in elegantno prepesni daljše besedilo v verzih. Celotno na pogled manj zahtevnih odsekih lahko občudujemo prevajalkino jezikovno spretnost; kjer bi se manj večji kolegi nemara zadovoljili s suhoparno dobesednostjo, Stana Anželj s pestrim besediščem in suvereno rabo idiomov poskrbi za živo bralsko izkušnjo in ves čas ohranja našo pozornost.

Čeprav v knjigi prevladujejo leposlovne prvine, je njeno vsebinsko jedro vendarle matematika oziroma iskanje odgovorov na matematična vprašanja. Tu je register jezika seveda nekoliko drugačen, a še vedno daleč od togosti: prevod je terminološko točen, trditve stvarne, natančne in nedvoumne pa hkrati otrokom razumljive. Matematične razlage so pogosto podane tudi v obliki kratkih stripov, ki so prevedeni tako, da ohranjajo in ponekod celo nadgrajujejo humor in domiselnost izvirnika. Prevod tako prepriča na vseh ravneh in zablesti kot gibka organska celota.

Življenjepis prevajalke

Stana Anželj je diplomirala na Oddelku za prevajalstvo (nemščina – francoščina) Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, kjer je tudi obiskovala lektorat za nizozemski jezik in kulturo. Po študiju se je posvetila prevajanju knjig; danes prevaja otroško in mladinsko književnost ter leposlovje za odrasle povečini iz nizozemščine. V njenih prevodih za mlade je pogosto najti problemske teme (*Bratov kožuh* Jaapa Robbna, *Cunami v glavi* Erika Woutersa, *Zadeva z Levom* Stefana Boonena), tudi drugo svetovno vojno (*Vsi si želimo nebes* Els Beerten, *Odpor* Wilme Geldof) ter jezikovno igrivost in humor (*Pozor, huda babica!* Stefana Boonena, *Hotel Hudimir* Rika Petersa). Prevedla je nizozemsko klasiko *Vihec iz Vrhovišnika* Annie M. G. Schmidt; od sodobnih avtorjev velja omeniti še mnogostranskega Edwarda van de Vendla (*Lisjaček* in *Zgodba o matematiki za življenje*), Selmo Noort (*Kraljeva hči* in *Otokotožje*) ter avtorja slikanic Jana De Kinderja (*Rdeča ali zakaj zasmehovanje ni smešno* in *Se v gozdu bojiš, Veliki volk?*). Za svoje delo je prejela več priznanj, med njimi zlato hruško za

prevedeni mladinski leposlovni knjigi *Vsi si želimo nebes* Els Beerten leta 2017 in *Bratov kožuh* Jaapa Robbna leta 2022. Leta 2025 je bila nominirana za nagrado Vasje Cerarja v kategoriji besedil za mlade bralce, starejše od 12 let, in sicer za prevod romanov *Cunami v glavi* Erika Woutersa in *Odpor* Wilme Geldof, obenem pa je bila istega leta nominirana tudi za Sovretovo nagrado za prevod romana *Tvarina uma* avtorja J. Bernlefa.